ANUL I. — 1859. № 94. MIERCURĬ 9 SEPTEMBRE.

PRINCIPATELE-UNITE.

DÎMBOVIȚA

FÓLĂ POLITICĂ ȘI LITTERARĂ.

Aceastъ foaie ese de doъ orĭ ne sъptъmînъ Mierkъrea ші Simbъta.
Preцul abonamentulъĭ pentrъ un anъ 24 Sf.
Pentrъ ½ „ 12 „
Treĭ luni. . . . 6 „
O linie pentrъ anonsurĭ se va plъti kъ 30 p.

Abonaцia se face la librъria Chist. Ioanins et C-ia Romanov strada Lipskanilor, iar prin distrikte la D. secretarĭ aĭ Administraцii ші la koresponden цiĭ librъrieĭ. Orĭ ce abonament trebuie plъtit îndatъ kъ subskrierea.

Bucureşti, 9 Septembre.

Investiturа s'a suskris?

Asfel dar voinцa naцiuneĭ Romъne a fъrъmat cea dintъiъ devizune a шante marĭ puterĭ! Aceasta ne va sune neapъrat kît aceastъ naцiune ar putea sъ fakъ în viitor; dar, vaĭ! kъte obstakole, kъte intriцĭ, kъte trъdъrĭ nu se fъkurъ din partea partidelor ambiцioase ne lîngъ streinĭ, pъnъ astъzĭ! ші kъ toate acestea aceste partide kъzurъ ші streiniĭ ce furъ împotrivitorĭ, nu reuшirъ.

Rekunoascerea votuluĭ dela 24 genarie o sîntem datorĭ imperatoruluĭ Franceĭ. Cine a urmat kursul lukrurilor în aceste luniĭ ші umbroase desbaterĭ pъnъ astъzĭ; cine a kunoskut kъte greutъцĭ a trebuit sъ se întulneaskъ; kъte intriцĭ sъ se furame; kъtъ interesare, stъruinцъ a nus magnifikul suveran, ce a luat kauza Romînilor sub înalta sa protekцiune, ka sъ dukъ lukrurile unde aŭ ajuns, va cui sъ preцuiaskъ, sъ nobileze, sъ pernetue rekunoscinцa sa kъtre fъkъtorul de bine al acestiĭ naцiunĭ Romъne.

Noĭ nu sîntem de aceia ce nun sueranцele în streinĭ. Am krezut tot-d'auna kъ libertъцile cele maĭ sigure sînt acelea ce se vor kъpъta de noĭ înшine, kъ sabia în mъnъ. Kъ toate acestea, mъnile nu sînt înkъ armate ші streiniĭ ce ne vor rъul sînt atъt de multцĭ la numъr! O naцiune mare, ce a transmis în inima suveranuluĭ suŭ simtimentele de onoare kavalereaskъ, de mъrinimie, de glorie, o naцiune depъrtatъ de noĭ ce nu ne oferъ a ne face binele pentru integritatea Turcieĭ, ci pentru noĭ înшine; ce este prea departe de noĭ, ka sъ askunzъ în bine-faverile sale o arierъ-gъndire; nu poate sъ aibъ pentru Romъnĭ dekъt de acele simпatiĭ kare fak onoarea ші gloriea naцiunelor celor generoase ші aштentarea sa dela noĭ nu poate iarъ sъ fie dekъt un simtiment de admiraцiune.

Asfel kъt de profunde ar fi simпatiile Romъnilor pentru Franцia, Romъniĭ nu aŭ nimik a perde.

Noĭ nu punem mare preц pe investiturъ: ceea ce se keamъ asfel este pentru noĭ numaĭ o simulъ komunikaцiune despre rekunoascerea voturuluĭ dela 24 genarie de cele шante puterĭ: voinцa naцiuneĭ ші rekunoascerea puterilor este tot. Ne pare poate bine kъ s'a dat, kъcĭ la întъmplare kontrarie, naцiunea Romъnъ era angajatъ sъ surijine kъ armele în шъnъ. saŭ sъ xotъraskъ a se desonora singurъ. Aceste berate ne skapъ de sъnцe saŭ de desonoare kare este ші maĭ amarъ pentru popoliĭ demnĭ sъ trъiaskъ.

Despre printul strein.

Komisiunea Centralъ, bazatъ poate pe titlul ce poartъ, voeшte a centralisa la sine toate atributele celor-l-alte puterĭ publice ale Statuluĭ. Ea pretinde a esersa o tutelъ din cele maĭ asupre nu numaĭ asupra Kamerilor, ci ші asupra Domnitoruluĭ, ші a naцiuneĭ întreцĭ. Votul de censurъ saŭ akusarea ce emise pentru oare-kare akte ale Ministeruluĭ, îl motivъ pe art. 32 din Konvenцiune, kare sunъ kъ totul altfel. El zice: Noa konstituцie ce se va întokmi pentru Principate sъ fie subt patronajul Komisiuneĭ, ші kînd ea va kunoaшte necesitate de vre o amelioraцie, sъ o propue Domnuluĭ. Aceastъ opinie o împъrtъшaшte ші D. Boereskъ: iatъ ce zice d-luĭ în esplikarea Konvenцiuneĭ: „am zis kъ Komisiunea Centralъ „este acel korp politik kare se konsiderъ ka „konservatorul paktuluĭ social; ea are sъ rъ„spunzъ despre esakta esekutare a puoilor di„spositiunĭ konstitutive ale пъreĭ. Aceasta a „înцeles Konvenцiunea kînd în art. 32 a zis „kъ noa organisare a Principatelor se pune „subt paza Komisiuneĭ Centrale.“ Pînъ akum dar acest atribut nu se poate esersa de Komisiune, kъcĭ nu s'a elaborat acea шartъ konstituцionalъ ce naцiunea o aштeaptъ kъ atîta nerъbdare. Pe kare temeiŭ va fi lukrat Komisiunea kînd a emis votul suŭ, nu putem înцeleцe; destul kъ ea nu se mъrцini numaĭ acĭ; a trebuit sъ înceapъ odatъ, ші kutezъ sъ formeze un fel de rъspuns la mesaцiul Domnuluĭ pentru deskiderea Komisiuneĭ: iatъ ce zice:

Onor. Komisiunĭ Centrale.

Komitetul ce aцĭ numit spre a redija un rъspuns la mesaцiul Domnesk, m'a însъrcinat sъ vъ supuŭ resultatul lukrurilu sale.

O cetire atentivъ a mesaцiuluĭ a întors privirea Komitetuluĭ asupra unuĭ alt akt Domnesk de mare însemnъtate, ші asupra unor lukrurĭ foarte importante ale adunъrilor elektive din ambele Principate-Unite, prin kare aceste puterĭ ale Statuluĭ îшĭ daŭ fъgъduinцa de a lukra pentru komplekta unire a Principatelor ші pentru konsolidarea guvernuluĭ kъ ereditatea Domnieĭ ші kъ prinцine strein.

Komisiunea Centralъ a vъzut kъ Mъria Sa Domnitorul se fericitъ în mesaцiul suŭ despre norocita întîmplare kare 'l aŭ kemat a înkeia înfrцirea între doĭ popolĭ Romînĭ, ce pînъ akum eraŭ despъrцiцĭ ші desunцĭ; ші kiamъ tot de o datъ pe Komisiunea Centralъ a pregatа ші a înfiinцa ші maĭ strîns podurile unireĭ spre a'ĭ da siцiliul legalitъцiĭ.

Komisiunea ar fi în kontradikцiune kъ înъlцimea posiцiuneĭ eĭ, ші kъ puterile din kare 'шĭ a luat pauterea, daka n'ar korъspunde la apelul Domnuluĭ, luînd ші dînsa angajamentul de a konlukra kъ cele-l-alte puterĭ ale Statuluĭ la opera mare a konsolidъriĭ naцionalitъцiĭ Romîne, ші însuшindu'шĭ profesiunea de kredinцъ a tutulor Romînilor.

Komitetul aшa a preцuit ш'a înцeles datoria sa ші sarcina ce i s'a pus de Komisiune, ші în acest spirit a ші lukrat.

Vine dar a supune prin organul meŭ la aprobarea ші votul onorateĭ Komisiunĭ alъturatul aci proiekt de rъspuns la mesaцiul Domnesk.

Raportorul Komitetuluĭ, însъrcinat kъ redakцiunea rъspunsuluĭ la mesaцiul Domnesk.

K. N. Brъiloiu. 1859 Iunie 2. Fokшanĭ.

Proekt de rъspuns la mesaцiul Domnesk.

Prea Înъlцate Doamne!

Komisiunea Centralъ, intrînd pentru întîia datъ în esersiciul fonkцiunilor sale ші konstituindu-se, krede de a sa datorie a înceape lukrurile kъ a felicita pe Înъlцimea Voastrъ pentru misiunea la kare v'aŭ kemat akцiunea legalъ a korpurilor elektive de a într' unu koroanele, despъrцite pînъ aci, a doъ Principate Romîne surorĭ.

Simbol al unireĭ lor, Înъlцimea Voastrъ aцĭ înцeles, prin iniцiativa ce aцĭ luat kъtre puterile garante, ші prin deklaraцiunile solenele ce aцĭ fъkut kъtre adunъrile elektive a ambelor Principate, kъ singurul mijlok de a konsolida unitatea noastrъ naцionalъ, este de a se împlini doriцa divanurilor ad-hoc manifestatъ în anul 1857, kînd s'aŭ konsultat aceste doъ пъrĭ de kъtre marile puterĭ ale Europeĭ.

În adevъr, Prea Înъlцate Doamne, ne kît timp se vor пъstra înkъ semnele divisiuneĭ trekute, ші a slъbiciuneĭ politice de maĭ nainte, prekum senaraцiunea administraцieĭ superioare, elektivitatea celuĭ maĭ înalt dregъtor al пъriĭ, Principatele vor fi neîncetat esuse a se desmъdula le cea d'întîiъ suflare de furtunъ politikъ, ші fie-kare din ele în parte, avîndu'шĭ perdut centrul de gravitate, va fi ші maĭ ameninцatъ de a peri.

Ereditatea în persoana kapuluĭ Statuluĭ, va pune pe de o parte frîŭ ambiцiunilor rivale, iar pe de alta va simbolisa maĭ kъ putere unirea Principatelor.

Principele strein va lega aceste doъ пъrĭ maĭ de aproape kъ Europa, ші va stabili o solidaritate între familiile domnitoare kъ guvernul nostru, asigurîndu'ĭ surijine puternice.

Unitatea în administraцiunea înaltъ va înlesni ші akцiunea guvernuluĭ, ші lukrarea ші înцeleцerea între puterile leцiuitoare ale Statuluĭ, înodund toate ramurile serviciuluĭ public.

Pъtrunшĭ de aceste adevъrurĭ, preцuim la înalta sa valoare kemarea ce ni se face prin mesaцiul Înъlцimeĭ Voastre, de a întîmpina ші preveni цeneroasele esiraцiunĭ ale naцiuneĭ Romîne, ce voeшte a se konstituĭ, ші de

www.dacoromanica.ro

a înființa nodșrile de чea maĭ strînsъ ші чea maĭ adevъratъșnire a doĭ popolĭ fraцĭ.

Privind aчeastъ kemare ka șn noș angajament чe lșaцĭ kъtre naцișne de a realisa dorinцele чe ea a manifeștat în toatъ matșritatea konvinцerii, ne rșgъm ka Mъria Voastrъ, fъrъ a lъsa de a se pierde momente favorabile, sъ faчeцĭ ka sъ ajșnцem la skopșl dorit; ші kredeцĭ kъ Komisișnea Чentralъ este gata a vъ da tot șprijșnșl ші konkșrșșl eĭ чel maĭ enerцik.

Komisișnea Чentralъ șreazъ dar ka Mъria Voastrъ sъ aveцĭ gloria aчeștĭ mare akt, prin kare veцĭ korъșpșnde la aștentarea Romînieĭ întreцĭ.

Rads Roset, K. N. Brșilois, Floresks, Kr. Tel, E. Predeske.

Iatъ șn minșnat akt kare tinde, prekșm se vede, a desființa ordina lșkrșrilor aktșale, ші a înființa alta, чe zîmbemte maĭ bine Komisișneĭ. Toate jșrnalele Romîne aș fșlцerat aчeastъ penoroчitъ atitșdine, dar Komisișneĭ чe'ĭ pasъ, ea чere pring strein, kъчĭ nșmaĭ aчest drșm poate sъ realisese șnorașperanцele înlъtșrate kș votșl de la 24 genarie.

Ka sъ înцeleцem maĭ bine abaterea Komisișneĭ, sъ чitim kșvintele din mesaцișl Domnesk. Alesșl naцișneĭ se feliчitъ desșre întîmplarea noroчitъ de a fi kemat sъ înkee înfrъцirea între doĭ popolĭ Romînĭ чe pînъ akșm era despъrцiцĭ, ші kiamъ tot de o datъ pe Komisișnea Чentralъ a prepara ші a înființa maĭ strîns nodșrile șnireĭ șpre a'ĭ da siцilișl legalitъцii.

Mъrtșriseaskъ orĭ чine ştie a чiti, daka Domnitorșl a pștșt înцeleцe prin чitatșl mesaцiș kъ angajeazъ pe Komisișne a'l detrona. Aчeasta nș e atribștșl Komisișneĭ, ші de aчeea nicĭ n'o pștem чere de la dînsa. Kînd s'a ales pefșl Statșlșĭ, el 'şĭ a îndeplinit parola de a se retraцe, daka pșterile garante vor konsimцi la dorinцa naцișneĭ Romîne, esprimatъ de divanele ad-hoc. Motivșl aчesteĭ deklaraцișnĭ a fost nș doarъ kъ alesșl n'ar pștea korъșpșnde la șperanцele popolșlșĭ, чi nșmaĭ ka sъ pșe barierъ vre șneĭ kabale de a se invoka a doa aleцere. Naцișnea a zis, prin alesșl sъș, orĭ aprobaцĭ aleцerea fъkștъ, orĭ daцi-ne voĭ șn singșr pring din familiea voastrъ: Jalșzia pșterilor era negrepit sъ fakъ чeea ч'a fъkșt, adikъ sъ aprobe votșl naцișneĭ.

Sъ vedem însъ kiar divanșrile ad-hoc чe le-a silit sъ чearъ șn pring strein? Nș s'ar fi gъsit oare între atîtea milioane de lъkșitorĭ șnșl kapabil ka sъ i se înkredinцeze kîrma Statșlșĭ? Ar fi o șmșrinцъ sъ ne degradъm noĭ înpine ші sъ kredem kъ șn venetik, strein de patrie, de reliцie, ші de topĭ, ar fi pștșt fi maĭ nemerit ka sъ ne kondșkъ la starea чe o dorim. Adevъrata kaușsъ a pringșlșĭ strein, prekșm o ştie topĭ, a fost kъ aчesta era singșrșl meziș de a stinцe toate partidele, toate klичele kare se formeazъ. De s'ar fi pronșș kandidat vre șn pъmîntean, orĭ kare ar fi fost, ші orĭ kît de virtos ші kapabil, ambiцișnea ші invidia чelor-l-alцĭ aspiranцĭ n'ar fi чedat kș nicĭ șn preц, ші atșnчĭ resșltatșl ar fi fost trist: sfîşierile ші pъчelșl ar fi perdșt poate kaușsa sakrъ în ajșnșl kъria ne afлъm. Чea maĭ nemeritъ atitșdine fș de a pronșne la tron șn om kș totșl strein kliчilor, kъчĭ kș aчeasta ambiцișnea kandidaцilor nș maĭ gъșea rival.

Îndatъ însъ чe s'a refșsat aчeastъ dorinцъ, чe maĭ rъmase adșnъrilor, de kît sъ'şĭ aleagъ Domnitor șn pъmîntean, tot neste ambele Prinчipate? Lșptele akșm înчepșrъ, patimile triviale îşĭ desvoltarъ toatъ a lor baseцъ pșmaĭ ka sъ ajșngъ la skopșl pronșș. Persekșцișnile se împlșgirъ, în kît, dșne maĭ mșlte proteste, Kъimъkъmia de treĭ fș silitъ a nș maĭ depъrta ne nimenĭ din fonkцie fъrъ prinчipъ bine kșvîntatъ. Чe folos? kъчĭ spiritșl infernal gъsea meziș a se jșka kș onoarea чetъцeanșlșĭ.

Ka sъ evite orĭ чe konsekșinцĭ neplъkște şĭ primejdioase pentrș цarъ, partida liberalъ, patriotikъ, în mijlokșl чeliĭ maĭ serioase lșpte, pronșse șnirea koroanelor pe kapșl alesșlșĭ Moldavieĭ. Aчeastъ pronșnere skimbъ kș totșl planșl lșpteĭ, şĭ fie-kare soldat чedъ maĭ lesne înaintea stindardșlșĭ Moldoviĭ, dekît înaintea stindardșlșĭ taberiĭ onșse. Kș kinșl aчesta se înlъtșrarъ aspiranцii de kare tremșra sopietatea, ші vissl Romînii de șnire se realizъ. Akșm dar kare ar fi skopșl de a чere desfiinцarea votșlșĭ de la 24 genarie, ші înlokșirea kș Pring strein? Чe ar ziчe Eșropa întreagъ kînd ar vedea șn asemenea akt din partea naцișnii? N'ar fi o rșşine a ne degrada mъrtșrisind înpine kъ nș sîntem în stare a ne kîrmși noĭ, чi sъ ne trimiцъ șn strein? A чere akșm Pring strein este a șpșne lъmșrit kъ kș votșl de la 24 genarie ne-am amъцit, kъ omșl kare 'l am ales nș korъșpșnde dorinцelor ші aştentъriĭ naцișneĭ, ші kъ în fine sîntem sigșrĭ kъ întrș noĭ nș vom gъsi omșl trebșinчos, kъчĭ șștem șn popol de robĭ. De aчeea te rșgъm pe tine, Eșropa, a ni'l da. Orĭ чe Romîn, nș krez a se degrada pînъ într'atit, afarъ de aчeia kare pșn interesșl lor maĭ presșș de toate. Asemenea individe sînt sigșre kъ чerînd Pring strein, Eșropa n'o sъ priimeaskъ, ші poate saș sъ desfiinцeze kș totșl starea lșkrșrilor de azĭ, saș sъ ordone o altъ aleцere, de vreme чe nș'ĭ mșlцșmeşte чea aktșalъ. Şi într'șn kaz ші într'altșl, enemiчiĭ цъriĭ șner a traцe folos, rîdikînd la pștere pe kandidatșl sъș.

Dar sъ vedem oare Komisiea Чentralъ kare a lșat iniцiativa de a pronșne Pring strein, este kompetinte dșne Konvenцișne?

Sъ чitъm pe rînd toate artikolile kîte se ating de aчest korp leцislativ.

Art. 6. Leцile de interes kompș se vor prepara de Komisișnea Чentralъ, ші se vor vota de adșnъrĭ, kъrora se vor sșnșne leцile de kъtre Domnĭ.

Art. 27. Komisișnea Чentralъ va rezida la Fokşanĭ, ea va fi kompșșș de 16 membri 8 Romînĭ ші 8 Moldovenĭ. Patrș vor fi alegĭ de kъtre fie-kare Domn dintre membriĭ adșnъriĭ, saș persoanele чe vor fi împlinit fșnkцișnĭ înalte în цarъ, ші patrș de kъtre fie чe adșnare din sînșl sъș.

Art. 28. Membriĭ Komisișniĭ Чentrale vor avea drentșl a lșa parte la aleцerea Domnilor în adșnarea de kare цine.

Art. 29. Komisișnea Чentralъ va fi permanentъ. Va pștea kș toate aчestea, kînd lșkrъrile îi va promite, sъ se amîne pentrș șn timp чe nș trebșe sъ treakъ peste patrș lșnĭ.

* Mĭ-adșk kș întristare aminte kînd șn Ministrș din aчel timp 'mĭ a ordonat sъ gъsesk șn motiv oare-kare, ka sъ depъrteze pe șn fșnkцionar, чe i se șpșsese kъ nș împъrtъşa politika Kъimъkъmieĭ. „Motive de rekomandaцie kъ este ekzakt, onest şpl. daka poftiцĭ, rъșpșnseiș eș, sînt gata a vъ da.“ Kș toate astea fonkцionerșl toĭ fș skos.

Timpșl kît are a цine fonkцișnile membrilor sșĭ pentrș fie чe Prinчipat, fie pșmiцĭ de Domnĭ saș de adșnare, va fi aчela kît va цine şi leцislatșra. Tot de odatъ însъ, fonkцișnile membrilor чe vor eşi, nș vor înчeta dekît pșmaĭ la priimirea membrilor чelor noĭ.

În kazșl kînd mandatșl amîndșror adșnъrilor, va espira de odatъ, Komisișnea Чentralъ se va renoi în totalitate pentrș amîndoъ Prinчipatele, la deskiderea noilor adșnъrĭ. Membriĭ чe vor eşi se pot aleцe din noș.

Art. 30. Fșnkцișnile membrilor Komisieĭ Чentrale vor fi plъtite.

Art. 31. Komisișnea Чentralъ va pșşi pe prezidentșl sъș. În kazșl kînd votșrile se vor împъrцi deopotrivъ între doĭ kandidaцĭ atșnчĭ se vor otъrî prin sorцĭ.

Fșnkцișnile prezidentșlșĭ vor înчeta kș mandatșl sъș de membrș al Komisișneĭ Чentrale. Aste fonkцișnĭ vor pștea fi renoite.

În kaz de împъrцire egalъ a votșrilor în deliberaцișnile sale votșl prezidentșlșĭ va predomina. Komisișnea Чentralъ are drentșl a faчe regșlamentșl sъș interior. Keltșelile de orĭ чe patșrъ vor kъdea pe jșmъtate în sarчina fie-kъrșĭ Prinчipat.

Art. 32. Disposiцișnile konstitștive ale noeĭ organizъrĭ a Prinчipatelor se pșn sșb privigerea Komisieĭ Чentrale. Ea va pștea pronșne Domnilor pe aчelea чe i se va pъreа demne de reformat, ші tot deodatъ ale arъta şĭ modifikaцișnile чe vor krede de kșviinцъ a se întrodșчe în diferitele ramșrĭ ale administraцieĭ.

Art. 33. Domniĭ vor pștea şi dînşiĭ asemenea a kompșnika Komisieĭ Чentrale orĭ чe pronșșneri li s'ar pъrea bșne de a deveni proekte de leцĭ, kompșne amîndșror Prinчipatelor. Komisișnea Чentralъ va pregъti leцile de interes цeneral pentrș ambele Prinчipate, ші va şi sșpșne aчeste leцĭ, prin mijlokчirea Domnilor la desbaterile adșnъrilor.

Art. 35. Odatъ formatъ, Komisișnea katъ sъ se okșpeșnчial a kodifika leцile aktșale ale цъrilor, ші a le pșne în armonie kș aktșl konstitștiv al noeĭ organizъrĭ. Ea va revizși regșlamentșl organik, prekșm şi kondika чivilъ, kriminalъ, komerчialъ ші prochedșra lor, ast-fel înkît afarъ de leцile de interes kșrat lokal, sъ nșmaĭ esiste pe fiitor dekît șn singșr şi aчeiaşi korp de leцisiaцișne, kare se va esekșta în amîndoъ Prinчipatele, dșpъ чe maĭ întîiș se va vota de amîndoъ adșnъrile respektive, se va sankцiona şi promșlga de kъtre fie-kare Domn al цъriĭ.

Art. 36. Daka adșnъrile vor pronșne niskaĭ amandamente în proektele de leцĭ privitoare la interesșl kompș, proektșl ast-fel amendat, se va întoarчe Komisișniĭ Чentrale, kare va aprepșşi şi forma șn alt proekt definitiv pe kare adșnъrile nș'l vor pștea dekît adopta orĭ lepъda kș totșl. Komisișnea Чentralъ însъ katъ sъ adopteze amandamentele чe vor fi votate de amîndoъ adșnъrile de odatъ.

Art. 37. Leцile de interes șpeчial fie-kъrșĭ Prinчipat, nș se vor sankцiona de kъtre Domn, dekît pșmaĭ dșpъ чe se va kompșnika de dînsșl Komisișneĭ Чentrale, kare are a vedea daka aчeste leцĭ sînt în akord kș disposiцișnile konstitștive ale noeĭ organizaцișnĭ.

Aчestea sînt toate disposiцiile atingъtoare de Komisișnea Чentralъ. Akșm aşi dori sъ afle pe чe s'a bazat Komisișnea spre a formșla dorinцa sa de Pring strein? Ea este kematъ, prekșm vъzșrъm a faчe proekte, a kodifika leцile, dar toate în limiteцe Konvenцi-

www.dacoromanica.ro

unii. Nici un nas mai mult kучi atunci îi nutem zice ku drept kuvînt kъ a violat Konvenția, mi va kъdea subt asuprъ rъsпundere. Kînd a fost kestie de modifikația legii elektorale, Komisiunea s'a mъrginit în prescriințiile art. 35 gъsind kъ este bunъ prekum se aflъ în Konvențiune mi kъ nu este komnetinte a o atinge; iar kînd a fost vorba de votul de censurъ, mi de dorința Prinșului strein, gъsemte kъ e komnetinte. Am rъga pe Komisiune sъ se gîndeaskъ matur kînd isa asemenea devisiuni, mi sъ nu fakъ akte ce kompromite interesele țъrii; naționea nine sokotealъ esaktъ, de fantele mi kiar intențiile fiekъrui: deci ce va rъspunde la tribunalul sъu? Nația akum nu mai voemte Prinț strein, mi Komisiunea Centralъ, departe de a fi eksupresiea ei, nu e de lok în drept a'l dori. Fanta Komisiunei nu se poate kalifika, dar ori mi kum pe lîngъ cele-l-alte elemente, îi linsemte kiar politeța kuvenitъ kъtre un kap încoronat, kъci îi deklarъ kurat kъ, numai kînd s'ar koborî dune tron, țara ar putea ajunge la fericirea doritъ. Ne mirъm kum aș putut nimte oameni luminați sъ kazъ în asta mare eroare; dar sperъm kъ se vor gъsi alții kare vor prețui mai bine interesul țъrii, mi vor respekta pe alesul națiunii în kare Romînii îmi pun toate speranțele.

B. Petroni.

INVESTITURA.

9/21 Dune depeșa primitъ de la agenția țъrei din Konstantinopolș, investitura va sosi sъptъmîna korentъ. Ea se zice kъ se va trimite ku doi Колонелі Turci, mi doъ firmane, adikъ kîte unul de fie-kare țarъ. Se mai zice înkъ kъ va fi datъ special numai alesului aktual. Sublima poartъ, vъzînd kъ nu poate reuni a desființa aceastъ aleșere, mi ku dînsa kiar unirea Principatelor, aleargъ la nimte formalitъți ridikule, mi nedemne de un imperiș. Politika cea mai avantajoasъ pentru Turcia ar fi fost sъ akorde unirea mi votul de la 24 genarie, ka sъ aibъ tot d'auna ku sine simpatiile Romînilor.

Dar akum lukru s'a terminat; sъ vedem kare a fost oare skopul Turcii ka sъ trimițъ investitura ku kuloneli, iar nu ku pași saș ku efenzi, ka mai nainte? Nu kum-va s'a gîndit sъ ne umileaskъ? Oare Principii de mai naintе mi kaimakamii ce venea la kîrmъ poate kiar ku ura mi disprețul naționii, era mai bine konsideații de sublima Poartъ, de kît alesul nostru de la 24 genarie? Daka kabinetul Stambulului va fi avut aceastъ intenție, îi deklarъm kъ nu amtentъm de la dînsul sъ ne onoreze pe Principul nostru. El are brațul mi inima Romînilor, are simtimentul patriotismului, devotamentul nu'i linsemte; prin urmare se va face singur respektat. Mai naintе toate onorile era monopolul puterii supreme; numai ea împъrțea la cine bine voia din acest atribut de korupțiune; dar astъzi fiekare popol, ka mi fie-kare individ, katъ a se onora singur prin fantele sale. Dupъ aceste konsideații, nu trebue a pune de lok sokotealъ de persoanele ce vin ku investitura: Fie ori kare ar fi, națiunea are a se purta astfel prekum drepturile țъrii, mi kuviința cere.

Dupъ opiniea mea, sokotesk kъ agenții noștri din Stambul ar trebui sъ cearъ de la kebinet acel akt, zis investitura, mi de kare n'aveam nici o trebuințъ. Aceasta e konform vekilor traktate de a nu kъlka nici un Musulman pe teritoriul Romîn. Kabinetul Turcesk însъ, în virtutea drepturilui internațional, kare permite reprezentanților unei puteri, a trece într'altъ țarъ ku misii politice, poate pretinde sъ vie aici adukъtorii investiturii, bazînd aceastъ pretenție mai ku seamъ pe drepturile de suzeranitate, ce datezъ de atîtea sekole, mi în kare nekontenit, va zice Turcia, a trimis asemenea oameni kund a fost nevesitate. În acest kaz, kabinetul nostru nu krez kъ ar putea sъ se opune, ci tot ce ar fi de kuviințъ este ka ministru eksterior sъ cearъ de la trimisul Turcii firmanul investiturii, sure a'l sunune la konstituința Mъrii sale Domnitorului, mi apoi a'l publika prin jurnale pentru konstituința tuturor Romînilor. Nu krez kъ ar mai fi necesariu a se face ceremonialul ce se făcea mai nainte la asemenea okazii, destulș este ka Ministru nostru sъ priimeaskъ pe trimisul sublimei Porți dune kum se kuvine unui reprezentant ordinar. Kuvîntul pentru kare krez kъ nu s'ar mai kuveni ceremonial, este kъ mai nainte Domnii avea trebuințъ de fanfaronadъ, kъci se impunea popolului, saș de minoritatea boereaskъ ce'l aleșea, saș de Kabinetul ce'l trimitea, fъrъ konsimțimîntul națiunei. Iar astъzi kînd ea l'a ales mi'i a încredințat soarta sa, nu mai are lok nici un ceremonial, kъci Domnitorul este kunoskut de toți Romînii. Pe lîngъ aceasta mai nainte, Turcia voind sъ beneficieze pre un sunus din pungъ streinъ, îl trimitea ku investitura în țara Romîneaskъ, astъzi însъ fie sigurъ kъ s'a dus acea munificenцъ, ce se supъrțea în suinarea bieților Romîni. În fine, fiind kъ kabinetul de la Konstantinopole, nu a mutat de obligația imposъ de Konvențiune, ka sъ dea investitura într'o lunъ, sokotesk kъ nici Romînii nu trebue sъ arate atîta amabilitate ku trimisul Turcii, prekum nici ea n'a arъtat ku dînșii.

B. Petrone.

CRONICA.

Inkъ un Ministru demisionat, Ministru kultului! nu zicem mi al instrukțiunei publice, kъci dune datinele regulamentare aceastъ numire este mai un simplu titru, ka cel *de roi de France et de Navarre*, ce-mi dau regii Franciei înainte timp. Dar kare este kauza ce a cerut aceastъ dimisiune? Fie cine o esplikъ dune kum voesce. Ceia ce scim de sigur este kъ trebuința a cerut sъ se skimbe din membrii Eforiei spitalelor din Principatele Valaxiei, mi kъ D. Ministru nu ar fi voit sъ konsimțъ. Din ceі skopi este D. Beizade Skarlat Gika mi ceі ce s'au numit sînt D. Aleksandru Zane, om dela 1848, ce a fost esilat în timp de zece ani ku ceі alți frați Romîni; mi nu de neam de klasa I. mi D. Doktor Davila a kъrui talente, aktivitate mi serviciu sînt kunoskute de toți Romînii.

Se vorbesce înkъ de nisce skimbъri în partea judekъtoreaskъ.

M. S. Domnul a trekut în revistъ garnizona de jandarmi de distrikte ce okupъ kapitala; aceastъ ostire ce ne rekiamъ timpurile cele bune ale ostirilor Romîne de felul acesta înaintezъ ku reneziune. Nu trebue sъ uitъm kъ se kompune de sateni din cei mai de frunte, ba înkъ mulți însuși proprietari. M. S. Domnul îmi luъ bunъ zioa dela dinșii prin kute-va vorbe pline de simpatie. Kъ akum kund mi-aș împlinit datoriile kъtre țarъ, sъ se întorne la kasele lor, kъ ori-kare ar putea sъ fie relele lor în trekut, sъ-mi adukъ aminte kъ toți Romînii aș suferit, fie kare în felul suș; kъ sъ aibъ speranțъ în viitor mi rъbdare kъ în kurînd soarta lor kare sъ se îndupleaskъ. Kъ însuși boerii aș sъ fakъ astъzi ceea ce nu aș fъkut înkъ.

Noi mъrturisim kъ ne place sъ auzim pe kapul Statului pronunțînd vorbe mъngъitoare pentru popolul ce l'a umilit ciokoi, mi streinii punъ sъ fakъ a se krede kъ este o kulpъ, o krimъ, a i adуce aminte kъ nu este rodul nimenui, kъ fie ce romîn este cetъțean ka cel dintъiș boer, kъ are tot aceleași drepturi ka fie-kare fiș al țъrei, dar ne place asemenea sъ auzim kъ în lokul idolilor fъrъmați, se pun legile națiunei kъrora fie-kare iarъ deopotrivъ trebuie sъ le dea respekt. Ne place sъ vedem odatъ fie-kare Romîn, sъtean saș boer plekъndu-mi cerbicele deopotrivъ înaintea legei. Kъci xъrka boereaskъ nu a kostat lui Dumnezeș mai mult dekât xъrka sъtъneaskъ, nici aceastъ din urmъ mai mult dekât cea dintъiș.

Auzim kъ în lokul membrilor demisionați dela minicipalitate, s'aș numit alții, dune lista celor ce auurъ voturi odatъ ku ceі demisionați, mi provizoriș, punъ ce se vor face alte aleгeri noi peste kurînd. Pentru noi toate acestea sînt lukruri mici. Vedem kъ ori cine se umesk, mi ori kum se numesk, treabъ nu se face: Pevesul rъmъne ka tot-d'auna în toatъ miseria lui; karnea slabъ, punea neagrъ, grъsul se kompurъ tot-d'auna dune ce se rъdikъ preцul lui; nu kund este înkъ eftin.

M. S. Domnul a pornit luni spre Iași unde are sъ se viteaskъ beratul de investitura, apoi se va întorna la Bukureștі unde asemenea are sъ se fakъ.

O skrisoare ce primirъm de prin țarъ ne spune lukruri kurioase. 1-ia vorbesce de multime de podurі strikate, lukruri ce privesce konsiliul teknik. 2-lea Deskrieri de surbъtori ponorane la zioa de St. Aleksandru, se vorbesce asemenea de speranța ce are popolul de țarъ în Domnul de astъzi, între alte espresiuni gъsim în aceastъ skrisoare o întrebare ce face kъlъtorul fъrъ leafъ: „Sviți kum este Vodъ, zise ei unui bъtrîn sъtean kare rъspunse: „nu'l kunosk, Domnule; dar trebue „sъ fie drept pentru suraci, kъci prea se „plъng de dînsul ciokoii. Cine e rъș pentru „ciokoi, e bun pentru suraci, cine-i bun pen„tru norodul surak, e rъș pentru ciokoi. Co„koiul e kalul drakului.

Princesa Dragn'a, și Stefanu celu mare.

Baladă popurană.

I.

Kolo sus la Bukureștі,
Multe kase sunt domnești,
Mi ku florі pun' la ferestri,
Mi 'ntr'o kasъ 'mi medea
Stefan Vodъ, mi doamna,
Mi 'ntre mundre florioare
Una avea mai frumuшoarъ,
Pe *Dragnița*-a lui fetinъ,
Dragъ, ka mi-o garofinъ.
Darъ 'n kurtea lui Stefan
Mi slujea un kunitan,
Noъ ani mi jumъtate
În kredinцъ mi drentate,
Mi kund dъ 'n al zecelea

www.dacoromanica.ro

Пентъ, mintea 'ї smintea,
Кънї къ Dragna se ізbea,
„Floare мъndръ! 'ї grъia:
Te ізbesk,—ші dorъ mieš
E maї rъš ka norъ greš,
Че adъче vijelie
Ші tot strikъ prin kîmnїe,
Къte florї frъmoase-aпъkъ,
Ka 'n potop sъ mi le dъkъ,
Te ізbesk,—ші-o vijelie
Peste kap 'mї treče mie.
Darъ treakъ, de aшї sъi,
Lъngъ tine kъ'ї mъri,
Aide Dragnъ sъ fъцim,
Sъ trъim, sъ ne ізbim.
Кънї aїnї, tot sъferim."
Dragna mъlt se sokotea,
Ші lъї *Gegiъ* 'ї grъia:
„Tatъl meš, Stefan чel mare,
Toatъ цara 'n мъnъ-o are,
Nъmaї ъn graiš de-a grъї
Toatъ oastea va sъri,
Ne-a kъta, ші ne-a gъsї,
Ші поцї sъi ізbitъl meš,
Къ-a sînцi soarele tъš!"
Gegiъ, lin o 'mbrъцiша,
Aша dъlče-o 'sъrъta,
Ші prea trist 'ї kъvînta:
„Soarele, a maї sъnцit,
Dar' în zorї a rъsъrit,
E ъn soare-a mea viaцъ,
Ші renvie 'n dimineaцъ,
De fer, ka soarele 'n searъ,
În чel raiš, te aflъ iearъ!"
Dragna nъmaї lъkrъma,
Ші-ъn sъsnin o îngъna,
Мъna lъї Gegiъ mї-o da.

II.

Мъne zi, kam pe la zorї
La fereastra чea kъ florї
O шontire s'aъzea,
Florile kъ florї vorbia
Stefan ші se demtenta.
„Oare-ї viъ, че-am aъzit?"
Stefan siemї a grъit!
Ші atъnчea se skъla,
Ші pe Dragna o striga
Sъ чiteaskъ rъga sa, —
Dragna, nъ se areta!
Toatъ kasa-ї 'n tъrbъrare
Шї-o kaъtъ fie-kare, —
Dragna e pe drъmъl mare!
Stefan pe Gegiъ-l kiema,
Nїчї aчesta nъ venia, —
Gegiъ, kъ Dragna fъцia!
Stefan plin e de мъnie,
Intra în kanчelarie.
„Vaї! къчї dat'am de rъшine?
Че n'a fost nїчї kъnd pe mine!"
Пana-aпъkъ, karte skrise,
Kъ o мъnъ lakrъmї sterse
Ші kъ alta o trimise
Ka ostaшїї sъ porneaskъ,
Ші pe Dragna s'o gъseaskъ!
Ъnde-oстaцїї ajъnцea,
Toцї de Dragna stirїчea,
Шї-aъzia, kъ ъnde-ї ea,
Ші kъ Gegiъ, o prindea!
Gegiъ, kartea o чetea,
Faцa-ї rъmenea, albea,
Lakrъmile îl treчea,
Iarъ Dragneї 'ї zїчea:
„Aъzї Dragnъ skъmпa mea,
Kartea-aчeasta, sъna-aша, —
Gegio! 'ndatъ-akas' revinъ,
Kъ eš їert a voastrъ vinъ,
Цie-цї daš o boierie
Jъmъtate din domnie,
Ші pe-atъta avъцie,
Ші pe Dragna de soцie!"
Dragna toate le-askъltъ,
Ші plъngînd 'ї kъvînta.
„Daka vreї sъ-mї fїї iъbit,
Sъ nъ krezї чe aї чitit, —
Stefan vrea sъ te înkidъ,
Ші de vrea, sъ te ъчidъ!
N'a їertat el, zъš pe nime
Чine ї-a fъkъt rъшine!"
Gegiъ-atъnчea 'ї grъia:
„Dar' pe noї ne va їerta,
Пentrъ vinъ ne-om rъga, —
Stefan nъ poate sъ fie,
Sъ nъ цinъ, sъ ne skrie!"
Ші pe Dragna o fъчea,
De kъ el se rentorчea!

III.

Eї akasъ iar' venea,
Vodъ, bine 'ї primea,
Se fъчea kъ-ї pare bine,
Шї se ъita de rъшine!
Stefan karte-ї întindea:
„Iaka boieria ta!
Sъ-цї arъt ші robїї meї,
Sъ te fak domn preste eї!"
Ші la temniцъ-l dъчea, —
Ъша i se deskidea,
Kъnd intra, iar' se 'nkidea;
Gegiъ 'nlъntrъ remъnea!
Dragna, aste le aъde
Inima i se пъtrъnde,
Kъ pedeapsa nъ se 'mпakъ,
Ші în negrъ se îmbrakъ,
Ші la temniцъ se dъче
Doar' pe Gegiъ-l poate-adъче,
Пъп' la Stefan, domnъl mare,
Doarъ-ї kapъtъ iertare
Gegiъ 'n ъшъ 'mї шedea
Ші pe Dragna mї-o vedea:
„Spъne tъ la tatъl tъš,
Mї-am ъrît traiъl чel rъš,
Noъ aпї ші jъmъtate
Tot astept dъnъ dreptate, —
Tot atъta l'am slъjit
Tot atъta m'a robit!"
Dragna merцe tot plъngînd
Tatъlъї eї kъvъntînd:
„Че e Gegiъ vinovat
De 'n temniцъ l'aї bъgat
Nъ-l цinea fъrъ de vinъ,
Kъ dъrerea-ї nъ s'alinъ,
Nъ maї poate sъferi
Ші în fiare a trъi,
Între brosчї ka ploшчele
Ші popercчї ka bernele, —
Barba'ї bate braцele
Пъrъl lъng, kъlkîele,
Ші-o drakoane
De шierpoane,
Ші ъn diavol
De balaъr,
Tot s'arъnkъ sъ-l îngiцъ
Sъ-l îngiцъ ka pe o omidъ."
Vodъ din graiš 'ї grъia:
„Aъzї, Dragna, fika mea!
Fъ tъ astъzї ъn пгъnz mare,
Ka sъ kiem o astentare
Ші pe Gegiъ sъ'l petreк,
Doar' nekasъrile-ї trek!

IV.

Пгъnzъl mare se gъtea
Doї-spre-zeче domnї venia,
Ші pe Gegiъ-l jъdeka,
Jъdeka, ka el sъ pearъ,
Ka sъ pearъ пъnъ 'n searъ.
Jъdekata se sъia,
Gъdea 'ndatъ ші venea,
Kapъl lъї Gegiъ-l tъia,
Ші kъdea ka poama rea, —
Darъ Dragna kъnd vъzъ,
Mintea toatъ шї-o perdъ,
Kъ-ъn kъцit ea s'a jъngiat,
De pekasъrї s'a skъpat.

. . . . .

Пe-amъndoї 'ї mormîntarъ,
L'a biserikъ, afarъ, —
Dъmnezeš minъnї fъчea,
Din mormîntъl lor kreşчea
Pe kъnd zorile dedea
Din чel Gegiъ ъn brъdъleц
Мъndrъ verde ші mъreц,
Iar' din Dragna їedere,
Iedere de plъnцere, —
Tot în sъs mї reseria
Ші pe brad se 'nfъшъrą,
Ші aша se 'mbrъцiша!

Al. M. Marienesks.

Insciinţarї.

Treї kamepe saš ші kîte ъna, че sînt апроапе de лipskъnїї, se daš kъ kipie de ла Sf. Dimitpie вiitop. Dopitopїї se вор adpesa ла Лiвръria Xpist. Ionnin, stpada Лipskanїлор.

În xanъl D-лъї G. Gepman se aflъ magazїї în faцa ълiцїї ші în kъpte de dat kъ kipie de ла Sf. Dimitpie вiitop; dopitopїї de a ле înkipia se пot adpesa ла tipogpafia Pomanов че este tot întp' aчел xan kъ D. St. Pasideskъ.

Лъkръріле Komisiъneї Чentpале aš deвenitš atъtš de kъstate înkъtš maї întoate zїлеле dopitopїї d'a ле aвea вin ла tipogpafia Pomanовš a ле чepe. Tipogpafiia dap a otъpîtš, dъпе aъtopîsaцia че is'a dat de Komissia Чentpaлъ, ka sъ tipъpeaskъ o sъmъ oape kape maї mълt peste nъmepълš че se dъ Komissiъneї. Akъm dap dopitopїї d'a aвea aчeste лъkрърї se potš adpesa ла sъsš zisa tipogpafie ші ле ва kъпъta komплekte de ла No. 1 пъnъ ла чeлš din ъrmъ пъmърš че a eшit pînъ azї. Preцълš ъneї koale în patpъ foї este de 30 parale, xîptie въnъ, kъ лiтepe лatine.

Fpaцїї Mixaiл ші Simeon Xpistide aš dat pprin tiparš doъ kъpцї пъoї intepesante ші folositoape în лiмba gpeчeaskъ întitълate *Ъpape de Anълš noš* ші sъпliментš din prekъвîntapea kъpцїї întitълatъ Колекцiъne Biseрічeaskъ preцъл fie-kъpia împapte este de kîte ъn sf. eземпларš. Чeї че dopeskš sъ doвîndeaskъ aчeste kъpцї, potš sъ înainteze preцъл pentpъ opї kîte eземплape вор воi kъtpe insъшї aъtopїї peste dpъmš de sf. Monastipe Padъ-Bodъ în kъpтea D-лъї Stefan Петровичї d'asъпpa kafenелїї, ъnde aš ші aшezъmîntълš de învъцъtъpъ, în kape se prїimeskš skolapї intepnї ші ekstepnї, ші se predaš лiмba Gpeakъ, Pomînъ ші Fpanчezъ, preцъл pentpъ чeї intepnї este de galвenї treї zeчї pe anš, iap pentpъ чeї estepnї kîte zeче sfanцї pe лъnъ.

Tipogpafia Naцionaлъ a лъї Iosif Pomanов ші Komп. — Strada Nemцeaskъ, Xanъ Germani, No. 27

www.dacoromanica.ro